

Innspill fra Forum for utvikling og miljø (ForUM) til norske myndigheter og forhandlingsdelegasjonen foran UNFCCC COP20 i Lima

Innholdet i den kommende avtalen

Spesielt vestlige land oppfatter Durban-avtalen dithen at utslippsreduksjoner skal være det mest sentrale elementet i Paris-avtalen, men 1/CP.17 paragraf 5 sier klart at ADPs arbeid også skal dekke tilpasning, finansiering, teknologiutvikling og -overføring, gjennomsliktighet og kapasitetsbygging. En viktig beslutning på vei mot den nye avtalen var beslutningen i Warszawa om at alle land skal levere inn *Intended Nationally Determined Contributions* (INDCs), som skal definere hvert lands ambisjoner og bidrag. Imidlertid er det foreløpig overhodet ingen enighet om hva som skal inngå i de enkelte lands INDCs.

Mye av uenigheten står om hvorvidt INDC bare skal omhandle utslippsreduksjoner, eller også de andre elementene nevnt i 1/CP.17 og i Bali Action Plan. På forhandlingsmøtet i Bonn i oktober ble det ingen konklusjon på dette, blant annet fordi de industrialiserte landene i Annex 1 hevder de ikke er bekymret for at de andre elementene ikke vil få en grundig behandling og en eller annen form for «forpliktelse» fra dem i Paris-avtalen. Mange utviklingsland oppfatter derimot den ensidige prioriteringen av utslippskutt i INDCs fra i-landenes side som en måte å unngå diskusjonen om langsiktig økonomisk (og annen) støtte til tilpasning, utslippsreduksjoner, reduksjon av risiko for katastrofe (DRR), m.m.

ForUM oppfordrer den norske delegasjonen til å ta skritt for å bygge tillit og forståelse blant alle parter. Det kan gjøres gjennom tydelige forslag om hvor og hvordan tilpasning skal diskuteres på en grundig og inkluderende måte, og det samme for støtte til utslippsreduksjoner og tilpasning. Dette vil kunne bidra til å dekke utviklingslandene og Like Minded Group-landenes behov for en seriøs og forpliktende behandling av spørsmålene om tilpasning og finansiering etter 2020.

Intended Nationally Determined Contributions

Når landene, inkludert Norge, melder inn sine INDCs bør disse:

- presenteres i en form med tilstrekkelig informasjon som gjør at de kan evalueres og sammenlignes med andre lands innmeldte mål
- gi uttrykk for maksimalt nivå for utslippsreduksjoner (eller energiintensitet for u-land)
- forklare hvordan landets bidrag reflekterer en rettferdig byrdefordeling, basert på kapasitet og historisk ansvar.

Norge må arbeide for at det besluttes at det skal gjennomføres en form for gjennomgang (*review*) eller analyse av INDCs, i god tid før COP21.

Norge må legge opp til en nasjonal prosess som muliggjør reviderte målsetninger for norsk klimapolitikk i god tid før utgangen av første kvartal 2015. Disse målsetningene kan være minstemål, og muliggjøre videre forhandlinger og eventuelt skjerping etter en. Norske myndigheter må være forberedt på prosessen som bør følge etter at det er gjort analyser og sammenligninger av landenes INDCs, og forsikre seg om en bred politisk forankring av eventuelt skjerpede mål for utslippsreduksjoner.

ForUM mener at Norge må melde inn et mål om utslippsreduksjoner innen 2030 på minst 50% av innenlandske utslipp, inkludert sokkelen. Reduksjonene må være i forhold til 1990, ikke en estimert referansebane (BAU).

Finansiering

Norge bør arbeide for at COP20 fatter vedtak som slår fast at et hvert land skal bidra i henhold til sin kapasitet og sitt ansvar. I Lima må det legges til rette for at det senest i Paris utformes prosesser hvor utviklingsland definerer sine tilpasningsbehov og korresponderende behov for støtte. Det må sikres tilstrekkelig ekstern finansiering for å utarbeide gode NAPs for alle utviklingsland.

Kostnadene ved utslippsreduksjoner eller reduksjon i utslippsvekst for utviklingsland må spesifiseres, og det bør skilles mellom hva som kan gjøres med egne ressurser, og hva som betinger ekstern støtte.

Det må utformes en prosess der alle land innrapporterer sine intensjoner for eventuell langsiktig klimafinansiering etter 2020. Det må også komme på plass en generell målsetning eller et minimumsnivå for finansiering etter 2020. De US\$ 100 milliarder først definert i København, kan være et minimum. Bidragene bør inneholde informasjon om:

- Nivå, typer, instrumenter og kanaler for finansiering.
- Planlagte tiltak for å mobilisere alternative finansieringskilder.

Norge har en hjemmelektse å gjøre hva angår klimafinansiering. Norge må bekrefte at Det grønne fondet (GCF) og Tilpasningsfondet skal være viktige kanaler for norsk klimafinansiering, før og etter 2020, og betraktelig øke bevilgningen til den første etterfylld av GCF i november. Økningen bør være addisjonell til bistandsbudsjettet. Norge bør dessuten signalisere en intensjon om å trappe opp klimafinansieringsandelen av statsbudsjettet til 1% innen 2020, samtidig som «tradisjonell» ODA opprettholdes på 1%.

Statens Pensjonsfond Utland (SPU) er Norges beste virkemiddel for å bidra til en global omstilling fra fossil til fornybar energi, som bl.a. IPCC og IEA har vist vil være gode og helt avgjørende måter å forhindre klimakrisen på. Norge må signalisere en intensjon om en aktiv bruk av SPU for å bidra til finansiering av fornybar energi, energieffektivisering, og andre former for utslippsreduksjon, og fullstendig uttrekk fra kullindustrien og på sikt fossil energi generelt.

ADP arbeidsstrøm 2

I Lima må Norge arbeide for en beslutningstekst for WS2 som leder til tiltak før 2020 som gjør det mulig å lukke gigatonngapet. Sterk og målbevisst handling før 2020 vil også bidra til å gjenoppbygge den tilliten klimaregimet vil trenge også i årene etter 2020. Det er opp til i-landene å vise at de mener alvor, om det skal være noe håp for at utviklingslandene også skal love bidrag som står i forhold til deres rettmessige del av ansvaret.

En opptrapping av fornybar energi til å dekke 25% av det globale energiforbruket kan spare oss for 3.5 Gt CO₂eq per år innen 2020. ForUM mener ren, fornybar energi og energieffektivisering er nøkkelen til det globale paradigmeskiftet som må til, og vi mener ADP WS2 er klimaregimets gylne sjanse til å sette dette i gang. Myndighetene i Peru har vist et tydelig ønske om at det skal fattes gode vedtak for WS2 i Lima. Norge kan og bør støtte Peru i dette.

For å sikre tilstrekkelig handling før 2020 må dette skje:

- I-land må lede an og forplikte seg til å styrke målene for utslippsreduksjoner før 2020.
- U-land som har mulighet til det, må oppfordres til å redusere utslipp, eller reduserer veksten i utslipp/energiintensiteten, før den nye avtalen trer i kraft.
- COP20 må vedta forbedringer av de tekniske ekspertmøtene slik at disse kan gjøre det mulig for Partene og andre involverte å samarbeide om konkrete, komplementære tiltak.

Tilpasning

Tilpasning er like viktig som utslippskutt og må behandles deretter i 2015-avtalen. Senest i Lima må en grundig diskusjon om hvordan kapittelet om tilpasning i Paris-avtalen skal se ut komme i gang. Diskusjonene må bygge på Cancún-rammeverket, og behandle finansiering, institusjonelle rammeverk og institusjonsbygging, behovet for DRR, og klargjøring av tilpasningstiltak (readiness). Norge må arbeide for at spesiell oppmerksomhet rettes mot sårbare grupper og urfolk når tilpasningsaktiviteter utformes.

Et viktig tiltak for å skape tillit og en felles forståelse, vil være å etablere en langsiktig global målsetning eller en felles visjon for tilpasning.

REDD+

REDD+-vedtaket som ble fattet på COP19 i Warszawa var et avgjørende skritt framover, som kan og bør utnyttes til å mobilisere større bidrag og flere bidragsytere til REDD+. Samtidig gjenstår viktig arbeid i UNFCCC, ikke minst når det gjelder ytterligere rettledning for hva som må inngå i informasjonssammendraget som skogland må levere før de får tilgang til resultatbasert finansiering. Norge må jobbe for større klarhet rundt dette, slik at særlig MUL-land får lettere tilgang til resultatbasert finansiering for skogbevaring.